

Дитина може опинитися у контактi або у конфлікті з законом і потребувати захисту та/або представництва її інтересів у суді, перед іншими особами, державними органами, в т.ч. органами досудового розслідування.

Дитина у контактi з законом – дитина, яка є потерпілою чи свідком у кримінальному провадженні або у справі про адміністративне правопорушення.

Дитина у конфлікті з законом – дитина, яка підозрюється, обвинувачується або визнана винуватою у вчиненні кримінального правопорушення або щодо якої складено протокол про адміністративне правопорушення чи визнана такою, яка вчинила адміністративне правопорушення, або дитина, яка до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність*, вчинила суспільно небезпечне діяння.

Національне законодавство України гарантує усім дітям право на безоплатну правову допомогу, зокрема, захист від обвинувачення (Конституція України, Закон України «Про безоплатну правову допомогу», Закон України «Про охорону дитинства», Кримінальний процесуальний кодекс України).

* Кримінальній відповідальності підлягають особи, яким до вчинення кримінального правопорушення виповнилося 16 років. За окремі правопорушення, визначені статтею 22 Кримінального кодексу України, кримінальна відповідальність може настати з 14 років

ЯКЩО ВАША ДИТИНА ПОТРЕБУЄ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ, ЗВЕРНІТЬСЯ ДО НАЙБЛИЖЧОГО БЮРО ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

ДІЗНАТИСЯ ПРО НАЙБЛИЖЧЕ БЮРО МОЖНА:

- за QR-кодом (<https://linktr.ee/legalaid.gov.ua>)

- у контакт-центрі системи БПД (дзвінки по Україні безкоштовні)

0 800 213 103

Нотатки

Буклет розроблено Координаційним центром з надання правової допомоги та надруковано за підтримки ЮНІСЕФ. Інформація у буклеті може не відображати офіційну позицію ЮНІСЕФ.

Держава гарантує залучення адвоката за рахунок Державного бюджету України для представництва інтересів дітей, які є потерпілими, свідками кримінального правопорушення, підозрюваними, обвинуваченими у кримінальному провадженні

ПРАВО ДІТЕЙ НА БЕЗОПЛАТНУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ

потерпілі, свідки, підозрювані, обвинувачені у кримінальному провадженні

Контакт-центр системи БПД

0 800 213 103

ВИДИ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ, ЯКУ МОЖУТЬ ОТРИМАТИ ДІТИ

1

БЕЗОПЛАТНУ ПЕРВИННУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ:

- правову інформацію, консультації і роз'яснення з правових питань;
- допомогу у складенні заяв, скарг та інших документів правового характеру;
- допомогу в забезпеченні доступу до медіації.

2

БЕЗОПЛАТНУ ВТОРИННУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ:

- захист у кримінальному, адміністративному провадженні та від обвинувачення шляхом залучення адвоката;
- здійснення представництва інтересів в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;
- складення документів процесуального характеру.

ЯК ДИТИНІ ОТРИМАТИ БЕЗОПЛАТНУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ

Отримання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги здійснюється дитиною через законного представника (батьки, опікун, піклувальник, усиновлювач, інша особа, визначена законом).

ЯК ЗАЛУЧИТИ АДВОКАТА

Для залучення адвоката дитині, яка є потерпілою або свідком у кримінальному провадженні, її законний представник подає до найближчого бюро правової допомоги:

- *Звернення про надання дитині безоплатної вторинної правової допомоги.*
- *Свідоцтво про народження дитини.*
- *Документ, що підтверджує повноваження особи як законного представника, крім випадків, коли законними представниками є батьки (усиновлювачі).*

Для залучення адвоката дитині, яка є підозрюваною, обвинуваченою у кримінальному провадженні, слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд виносять постанову/ухвалу, яку направляють до відповідного регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

ЯКЩО ДИТИНІ НЕ ПРИЗНАЧЕНО АДВОКАТА,
ВИМАГАЙТЕ У СЛІДЧОГО, ПРОКУРОРА, СЛІДЧОГО
СУДДІ АБО СУДУ ВИНЕСТИ ВІДПОВІДНУ
ПОСТАНОВУ АБО УХВАЛУ ТА НАПРАВИТИ ЇЇ
ДО РЕГІОНАЛЬНОГО ЦЕНТРУ ДЛЯ ВИКОНАННЯ.

НАЙКРАЩІ ІНТЕРЕСИ ДИТИНИ У КОНТАКТІ / КОНФЛІКТІ З ЗАКОНОМ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬСЯ ЧЕРЕЗ:

- належний доступ до правової допомоги;
- правовий захист від обвинувачення;
- право дитини бути поінформованою та висловлювати свою думку;
- врахування думки дитини з урахуванням ступеню її зрілості при вирішенні питань, які стосуються її життя;
- нетравматичне опитування під час допиту та інших слідчих діяч із застосування методології «Зелена кімната», «Барнахус»;

- відновне правосуддя та примирення на будь-якій стадії кримінального провадження, в т.ч. за допомогою медіації;
- інші спеціальні заходи, спрямовані на посилення захисту прав дитей.

Основні правові стандарти у сфері захисту прав та дотримання найкращих інтересів дитини визначені у Конвенції ООН про права дитини, яка ратифікована Україною 27 лютого 1991 року, а також низці інших міжнародно-правових актів та документів.

ОСОБЛИВОСТІ ДОПИТУ ДИТИНИ

Допит дитини у кримінальному провадженні, інші слідчі (розшукові) дії, відбуваються із залученням законного представника дитини або особи, яка її замінює, адвоката, педагога або психолога, а за необхідності – лікаря.

ОСОБЛИВОСТІ ВІДНОВНОГО ПРАВОСУДДЯ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ, ЯКІ ВЧИНИЛИ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Дитина у віці від 14 до 18 років, яка вперше вчинила кримінальний проступок або нетяжкий злочин, має право за згодою її законного представника, та потерпілого взяти участь у Програмі відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення.

У межах Програми, за допомогою процедури медіації, **неповнолітній та потерпілий спільно беруть активну участь у вирішенні питань, які виникли у зв'язку з скоєнням правопорушення**, усунення наслідків завданої шкоди та недопущення повторення кримінального правопорушення в майбутньому.

Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення реалізується на базі системи надання безоплатної правової допомоги відповідно до наказу Міністерства юстиції України та Генеральної прокуратури України від 21 січня 2019 року № 172/5/10 «Про реалізацію пілотного проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення».